

KURJER KRAKOWSKI.

Kurjer wychodzi codziennie rano z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie:		na prowincji z przesyłką:	
Rocznie . . . 9-60	Kwartalnie . . . 2-40	Rocznie 12 złr.	
Półrocznie . . . 4-80	Miesięcznie . . . 1-80	Półrocznie 6 „	
Za odosłanie 20 ct. miesięcznie		Kwartalnie 3 „	
		Miesięcznie 1 „	

Cena ogłoszeń:

Za wiersz petiowy lub za jego miejsce, pierwszy raz 10 centów, za każdy następny zaś 5 centów. Nadesłane od wiersza petiowego 20 ct. Prospektu, cyrkularze dla prenumeratów zamiejscowych po 1 złr. od 100 egz., dla prenumeratów miejscowych po 50 ct. od 100 egz. Nekrologja po 10 ct. od wiersza

Ajencje Kurjera w Krakowie:

Administracja „Kurjera“ (hotel Saski), główna trafik na linii A-B, sklep Z. Skalskiego w Sukiennicach, handel Kuklińskiego w Sukiennicach, sklep Hassa w Ryńku, handel Bajera ul. Grodzka, Ringel, trafik ul. Grodzka, E. Gross ul. Mostowa, kufarnia Zupanskiego w Ryńku, handel Eker ul. Karmelińska, Groner ul. Zwirzyńska, Fris ul. Florjańska, trafik Markowicza ul. Florjańska, antykwarna Himmelblau ul. Szpitalna, J. Horowitz ul. Łobzowska, drukarnia A. Koziańskiego na Podgórzu.

We Lwowie ogłoszenia do „Kurjera“ przyjmuje „Centralne biuro Ogłoszeń“ ul. Kopernika 11.

Redakcja ul. św. Anny 1. 9, I. piętro. Administracja w księgarni K. Bartoszewicza (hotel Saski).

Cena pojedynczego Numeru 5 centów.

KALENDARZ.

Dziś: Cecylii p. m. Imię słowiańskie: Wszemiła.
Jutro: Klemensa p. i Lukrecyi. Imię słowiańskie: Miły-wój.

Pojutrze: Jana od Krzyża w. i Flory. Imię słowiańskie: Dorosław.

Wschód słońca o godzinie 7 minut 28. Zachód o g. 4 m. 6. Długość dnia 8 g. 38 m.

Przyszła wojna.

„Russlands nächster Krieg“. Hannover, 1887.

II.

Zaznaczyliśmy w artykule poprzednim, że, aby zapobiedz złym skutkom szybkiej mobilizacji Austrii, Rosya powinna zacząć uruchomienie swoich wojsk przed wypowiedzeniem wojny. Srodek to możliwy, lecz trudny. Obok niego występuje inny. Polega on na tem, aby jak można najdłużej powstrzymać i opóźniać pochód przeciwnika. Dla dopięcia tego celu należałoby, aby obozujące blisko granicy dywizye kawalerji, wspomagane przez ruchliwe bataliony piechoty lub strzelców, wtargnęły do Galicji. Dywizye kawalerji rozmieszczone są w następujący sposób: Dywizya 2-ga w Suwałkach, tj. w odległości dni 10 marszu od granicy; dywizya 3-a w Kownie, tj. w odległości (koleją) 3 dni od granicy; dywizya 4-ta w Białymstoku, dni 9 od granicy; dywizya 5-ta w Włocławku, od granicy dni 9; dywizya 6-ta w Łomży, tj. od granicy dni 11; dywizya 14-ta w Częstochowie, tj. dni dwa od granicy; dywizya 1-sza kozaków w Zamościu, w odległości dnia jednego od granicy; dywizya 11-ta w Dubnie, tj. w odległości dni 2; dywizya 12-ta stoi nad samą granicą, koło Chocima i Zbrucza.

Tak więc w ciągu pierwszych dni mobilizacji austriackiej mogłyby cztery dywizye kawalerji rosyjskiej przekroczyć granicę galicyjską, a mianowicie 11-ta, 12-ta i 1-sza (kozacka) koło Sieniawki, Tomaszowa, Bełza, Brodów, Skalat, Husiatyna i Skaly, kierując się na Lwów, leżący o trzy dni drogi od granicy, oraz 14-ta dywizya, z Częstochowy, dążąc do Galicji wschodniej. Te wojska spotkałyby się z dwiema dywizjami kawalerji austriackiej, kwaterującymi w Galicji, które byłyby wzmocnione przez oddziały kawalerji z górnych Węgier, i mogłyby stawiać czoło natarciu.

Ale po upływie dni 9—10, tj. po przybyciu na granicę 3-ej, 4-ej, 5-ej i 6-ej dywizji kawalerji z Kowna, Białegostoku, Włocławku i Łomży, stosunki zmieniają się znacznie na korzyść kawalerji rosyjskiej. Autor utrzymuje, że tylko wielka energia i szybkość w użyciu środków ze strony austriackiej mogłaby zrównoważyć obustronne warunki.

Wszystko to jednak są tylko operacje przygotowawcze, które nie powstrzymałyby ani mobilizacji, ani wejścia armii austriackiej do Galicji. Zadanie główne zaczyna się dla wojsk Rosji dopiero z wkroczeniem Austriaków do Królestwa. Tutaj armia rosyjska powinna opóźniać marsz na Warszawę ustawicznymi walkami, pamiętając, że każdy dzień opóźnienia Austriaków wzmacnia armię rosyjską o dwie dywizye piechoty. Jest więc prawdopodobnem, że czas marszu Austriaków ku linii Radom-Iwangród-Wieprz i mianowicie ku obwodowi Iwangród-Warszawa, byłby wypełniony wielkimi potyczkami kawalerji. Autor przypuszcza, że gdy nieprzyjaciół dojdzie do tej linii, dowódcy rosyjscy nie omieszkają upatrzeć chwili sposobnej, aby bądź na pra-

wym, bądź na lewym brzegu Wisły, wydać mu bitwę całemi siłami. Taktyczne wyniki tych walk mogą wywrzeć wpływ rozstrzygający na przebieg całej kampanji, zwłaszcza, gdyby wypadły niekorzystnie dla Rosji.

Wzmiankowaliśmy już, że zarówno przegrana jak wygrana, miałyby doniosłe dla obu stron następstwa. Rozważaniu ich poświęca autor ostatni rozdział swej pracy, zatytułowany: „Was nach dem Kriege?“ do którego teraz przechodzimy.

Co będzie po wojnie?

Polityka Rosji w ciągu ostatnich dwóch stuleci wykazywała, zdaniem autora, dążność ekspansywną państwa w dwóch kierunkach: ku zachodowi i ku południowi. Pęd ku zachodowi zakończył się przez owdładnięcie Polski, co zapewniło Rosji silne polityczne i strategiczne stanowisko w Europie. Pęd ku południowi mierz do Konstantynopola przez półwysep Bałkański, który także jest przedmiotem aspiracji Austrii.

Krótko mówiąc, „politycznym celem obu państw wojujących jest hegemonia nad półwyspem Bałkańskim.“ Posiedzie ją zwycięzca.

Ale nie dość jest zwyciężyć; trzeba jeszcze zapewnić sobie trwałe posiadanie zdobyczy.

Dajmy głos autorowi:

„W wojnie między Rosją i Austrią hegemonia nad półwyspem Bałkańskim jest zapłatą zwycięzcy, — ale jak tenże ma później drogę nabyte dobro zabezpieczyć? Najlepiej w ten sposób, aby postawił zwyciężonego w politycznej i geograficzno-strategicznej niemożliwości rozpoczęcia zezasem wojny zaczepnej dla odzyskania poniesionej straty, a więc przez stanowczą regulację granic. (Operacje finansowe „a la“ 5 miliardów mogą tu być pominięte, gdyż zarówno w Rosji, jak w Austrii przeprowadzić je byłoby trudno).

Ta regulacja granic powinna być tak dokonana, aby pobity nigdy nie mógł politycznie, ani strategicznie przedsięwziąć wystąpienia w charakterze następującego, lecz przeciwnie, aby sam mógł być łatwo zaatakowanym. Okoliczność powyższa będzie ziszczone: a) gdy się granicę własną przysunie jak można najbliżej do głównego przedmiotu operacji, a więc do stolicy nieprzyjacielskiej; b) gdy się włączy do własnego terytorium punkta przemarszu zawał geograficznych (gór, rzek), znajdujących się w obrębie kraju nieprzyjacielskiego; lecz zawsze tylko punkta przejścia, zwłaszcza w górach, nie zaś same góry; c) gdy się granicę zakreśli w ten sposób, iż nieprzyjaciół nie ma „w pobliżu“ niej żadnego dogodnego strategicznie terenu zaczepnego (Aufmarschraum).

Rosya, w razie zwycięstwa, byłaby w położeniu o tyle szczęśliwem, że jednym zamachem zyskałaby wszystkie powyższe warunki, gdyby przyłączyła do swoich posiadłości Galicję aż po grzbiety Karpat, wrzynając się głęboko na południe aż po za dolinę Duklańską. Jeżeli Karpaty są wałem forticznym dla Węgier, to Galicja jest wałem tego stoku zewnętrznym; dopóki stok jest wolny od nieprzyjaciela, forteca bronić się może: ale gdy nieprzyjaciół dostał się na szczyt wału, Węgry bronić się nie mogą, tembardziej zaś napastować. Żadne rzeki, ani Alpy, ani Pireneje, ani Bałkany nigdy nie powstrzymały na długo zaczepiającego; Karpaty nie zadadzą kłamu historii.

Gdy wszakże jedno z państw wojujących naraża egzystencję swoją jako wielkiego mocarstwa, musi ono być stanowczo zdecydowanym na toż samo wystawić przeciwnika, co względem Rosji jest trudnem, ale przy dyplomatycznym porozumieniu z Niemcami możliwem. Austriya musiałaby, w razie zwycięstwa, aby na długie

lata zapewnić sobie z tej strony pokój, granicę swoją posunąć do linii Bug-Wisła, włączając w nią fortece: Brześć, Serock i Modlin. Przez to osiągnęłaby następujące niezmiernie ważne korzyści: 1) Dość znaczną przeszkodę geograficzną stanowi granica, gdy jest, jak dziś, otwartą. 2) Nowo zyskany teren napastniczy „Aufmarschraum“ leży o dni 15 marszu bliżej głównego przedmiotu operacji, czy byłaby nim Moskwa czy Petersburg; jest on nadto dla obrotów wielkiej armii dogodniejszym od Galicji, w środkowych i zachodnich swych częściach zamało głębokiej i niezbyt w zasoby obfitej. 3) Rosya traciłaby teren, łączący Litwę z Wołyniem, które to prowincye rozdzielone są przez rozległe na 2100 mil kwadratowych Polesie; przez to zaś stawałaby w położeniu strategicznie bardzo niedogodnem.

Możnaby tu nadmienić, powiada autor, że Niemcy nie zgodziliby się na tak znaczne powiększenie potęgi państwowej Austrii. Ale, — dodaje, — trzeba by naprzód dowiedzieć, że Niemcy i wtedy byłoby niewzruszone, gdyby mogły bez wydobycia miecza jako kompensatę zyskać tę część Litwy i Kurlandji, która leży na północ linii Bug-Wisła, na zachód kolei warszawsko-petersburskiej, aż po Dźwinę, wraz z Dynaburgiem i Rygą. Taka regulacja granic, przypuściwszy przyjazny związek między Austrią i Niemcami, conajmniej nie wpłynęłaby niekorzystnie również na stosunek strategiczny Niemiec do Rosji.

Niepotrzeba dodawać, że powyższe przypuszczenia uczynione są wyłącznie i jedynie z punktu widzenia wojskowego. Motywa polityczne i narodowe, jakieby wystąpić mogły przy regulowaniu granicy, autora nie obchodzą. Kończąc, dodaje on również ze stanowiska wojskowego co następuje: „Gdyby przyszło do posunięcia granicy aż do Karpat z jednej strony, lub do linii Bug-Wisła z drugiej, w każdym z powyższych wypadków pokój między obu państwami byłby na długie lata zapewniony. Gdyby jednak zwycięzca zaniedbał uregulować granicę podług powyższych czysto strategicznych wymagań w takim razie pokój zawarty byłby raczej zawieszeniem broni, które potrwałoby do czasu ponownego odrodzenia do wystarczającej miary sił wojskowych strony pokonanej.“

Powyższą uwagę zamyka autor swoje studjum.

We wszystkim, co dotyczy określenia warunków walki, sił i środków, korzyści i niedogodności w położeniu stron wojujących, opiera się ono na danych poważnych i prowadzone jest spokojnie, a nie wątpliwie i dość trafnie. Autor nie przesądza stanowczo wyników starcia, wiedząc, że los wojny jest niepewnym. Mówi, co mogłoby i co powinny robić strony wojujące. Reszta nie da się przewidzieć stanowczo.

Dopiero zakończenie pracy następcza powód do zarzutów. Wojna Rosji z Austrią przy zupełnej od początku do końca neutralności wszystkich innych państw, Niemiec nie wyłączając jest po prostu hipotezą. Jeżeli ma być prawdą, że wojna taka toczyłaby się o hegemonię nad półwyspem Bałkańskim, mocarstwa, które nie patrzyły obojętnie na przebieg i zakończenie ostatniej wojny Rosji z Turcją, nie patrzyłyby obojętnie i na tę nową kampanję. Jakoż wojna Rosji z Austrią w zakreslonych powyżej warunkach jest tak dalece hypotetyczną, że gdy tylko autor przeszedł na grunt rzeczywisty i spróbował oznaczyć warunki przyszłego pokoju, musiał mimowoli potracić o Niemcy i o ich w tej sprawie udział. Wskazówki jego wszelako są niekompletne. Powiada on, coby, zdaniem jego, uczyniły Niemcy, w razie zwycięstwa Austrii, ale nie powiada, co uczyniłyby w razie zwycięstwa Rosji. Czy powinnyby

na podobieństwo poprzedniego wypadku, szukać kosztem Austrii kompensat za wzmocnienie potęgi Rosji. Czy może powinny czynnem wzmianiem się unie- możliwić zwycięstwo nad swoim sprzymierzeńcem? Są to wszystko rzeczy bardzo ważne ze stanowiska nie tylko politycznego, ale przede wszystkim strategicznego. Skoro zwycięstwo Rosji wzmocnia ją strategicznie, a osłabia Austrię, której sprzymierzona armia jest dziś ważnym czynnikiem potężnego strategicznego stanowiska Niemiec w Europie, więc oczywiście zwycięstwo Rosji i opanowanie przez nią Galicji osłabiłoby strategicznie cesarstwo niemieckie. Okoliczność ta nie może być pomijaną przy rozważaniu warunków przyszłego starcia Austrii z Rosją i mającego po niem nastąpić pokoju. Tymczasem autor ją pominął.

Nie odejmuje to wartości jego pracy; ale nadaje jej specjalny charakter. Jest to próba wymierzenia sił wzajemnych dwu państw przy dowolnym przypuszczeniu wyłącznego między niemi pojedynku. Przypuszczenie takie zapewne nie spełni się. Niemniej próba posiada pewną i to nawet dość znaczną doniosłość. Z takich bowiem hipotez i prostych obrachunków, i tylko z nich, można wyciągnąć niejedną praktyczną wskazówkę na wypadek rzeczywistych zawiązań w warunkach realnych i bardziej skomplikowanych.

Sprawy krajowe.

Sejmowe. Koresp. wied. „Czasu“ pisze: Na zapytanie moje prezes ministrów hr. Taaffe objaśnił, że sejm obradować może, jeżeli zechce, do 20-go stycznia, albowiem Izby Rady państwa zwołane będą dopiero na 20 lub po 20 stycznia.

Krajowy zakład obłąkanych w Kulparkowie. Ze sprawozdania dyrekcji o ruchu chorych za r. 1886. dowiadujemy się, że największy stan chorych dosięgnął liczby 505. Koszt żywienia chorych dziennie wynosi przeciętnie 27½ ct., koszt utrzymania zaś 80 ct. Ogółem wydatki wynosiły 139.353 złr. W roku ubiegłym było w zakładzie ogółem chorych 1041, z tych opuściło zakład 554, pozostało zaś 388. Z pomiędzy tych, którzy Kulparków opuścili, było 207 uleczonych, 145 nieuleczalnych, 83 oddano rodzinie a 113 umarło. Cyfra śmierci wcale pokazuje. Zaślubieni mniej podpadają zboczeniom umysłowym, aniżeli stanu wolnego. Najsilniejszego procentu obłąkanych dostarcza wiek między 30 a 35 rokiem życia. Uderzające są cyfry w podziale chorych według rodzaju zatrudnienia. Zwyczajnie podpadają chorobie umysłowej ludzie pracujący duchowo, — u nas przeciwnie największego procentu dostarczają służący i zarobnicy, po nich następują ludzie bez za-

trudnienia, dalej włościanie i urzędnicy. W przyczynach choroby umysłowej największy procent znajduje się w nadużyciu napojów spirytusowych. Jest to smutną ilustracją stanu naszego społeczeństwa. Po nich idą choroby umysłowe, wynikłe z słabości i wybrków płciowych, dalej z padaczki, wskutek rodowych skłonności i t. d. Co do płci przeważają nieco mężczyźni, dzieci jest mało, a starców 19 i to na zupełne ogłupienie.

Nowa ustawa drogowa. W sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego za rok ubiegły znajdujemy obszerną relację o wykonaniu noweli do ustawy drogowej, tudzież o rozruchach z jej powodu. Co do przyczyn oporu, to sprawozdanie Wydziału krajowego wlicza następujące: 1) nieufność ludu przeciw wszelkim zmianom ustaw bliżej go obchodzących, 2) mylne przypuszczenie, że nowa ustawa drogowa ma na celu przyniesienie ulgi obszarom dworskim ze szkoda gmin, i 3) głównie zdrożną agitację, rozsiewającą wśród ludu, iż nowela do ustawy drogowej jest pierwszym krokiem do zaprowadzenia pańszczyzny, że nie została sankcyonowaną i t. p.

Lwów. Magistrat wydał dwa ważne rozporządzenia. Pierwsze dotyczy opieki nad dziećmi, a mianowicie: Dla zapobieżenia wypadkom tak często przytrafiającym się dzieciom, które zostawione bywają bez dozoru, polecono, aby rodzice i opiekunowie, zostawiając dzieci same w mieszkaniu, zawiadamiali o tem sąsiadów lub stróża domu, oraz żeby w mieszkaniu nie trzymali wtedy cebrów z wodą, ognia w piecach niezamkniętych, materiałów łatwo palnych, narzędzi ostrych i t. p., nadto nie powinni oni zostawiać otwartych lufek i okien. — Drugim rozporządzeniem wzbronił Magistrat włościanom, mleczarzom i innym, przybywającym do miasta z wozami, wypręgać i poć konie na ulicach położonych w bliskości targów. (Przykład godny naśladowania we wszystkich miastach. P. R.)

KRONIKA.

Wieczorek Mickiewiczowski. Pierwszy z wieczorów, urządzanych corocznie w mieście naszym na cześć Mickiewicza odbył się w piątek dnia 18 bm. staraniem młodzieży gimnazjum św. Anny. W ogółem wprawdzie obecnie z dawnych portretów, ale przez uczniów bardzo pięknie przyozdobionej sali amfiteatralnej zgromadziła się młodzież gimnazjalna, profesorowie i liczny zastęp rodziców i krewnych uczniów. — Uroczystość rozpoczęła się o godzinie pół do 7 gorącym słowem wstępem jednego z uczniów klasy 8., poczem następowały liczne produkcje muzyczne, przeplatane deklamacjami i zrecznie napisanym odczytem, ucznia klasy 8 Süssera „O

sonetach krymskich. — Z muzycznych produkcji wykonano między innemi: Tercet Haydena na fortepian, skrzypce i wiolonczelę, Bolero Reinecke-go, kołysankę i Vogue la Galere Noskowskiego wcale udatnie, jak na młodzieńczych wirtuozów. — Również i bardzo obfita część wokalna zasługuje na uznanie: odśpiewano: Aryę z Halki Moniuszki: wdzięczni śpiewacy, piękną kantatę: Modlitwa Jagiełły przed bitwą pod Grunwaldem, Święty kraju nasz i Po morzu Wachnianina. — Na szczególniejszą pochwałę zasługuje jednak deklamacja, świadcząca o talencie i wielkiej usilności młodych deklamatorów. Uczeń klasy VIII. Sędzimir wygłosił z pamięci bardzo udatnie całą powieść Wajdeloty; inny uczeń tejże klasy Grabiński: Śmierć Konrada Wallenroda, a młodziutki Swiejkowski z klasy 4 przy towarzyszeniu fortepianu romanse Mickiewicza „Pierwiosnek“. Koroną jednak części deklamacyjnej było wygłoszenie zbiorowe przez kilku uczniów drugiego aktu Konfederatów Barskich Mickiewicza. Wszyscy biorący udział w tej deklamacji wywiązali się należycie ze swego zadania. Najefektowniej oddaną została rola księdza Marka przez ucznia klasy VIII Bystrzonskiego, a potem rolę Kaźmierza Puławskiego i Wojewody przez uczniów Rzęcę z klasy 8 i Szukiewicza z 6 klasy. — Z muzycznych produkcji najlepiej podobala się gra na skrzypcach ucznia klasy 8 Opieńskiego. W ogóle cały wieczorek, który się skończył po godzinie 10, bardzo podniósł sprawiał wrażenie na przytomnych, którzy młodym wykonawcom nie szczędzili oklasków; szczególnie entuzjazm widać było u zgromadzonej w amfiteatrze młodzieży. Wrażenie to zużytkował bardzo korzystnie w końcowym przemówieniu prof. Tomaszewski, wskazując wszechstronną pracę nad sobą jako najszczytniejsze zadanie młodzieży szkolnej i najlepsze przysposobienie się do przyszłej służby dla dobra kraju.

Ślub. Dziś o godzinie 6 wieczorem odbędzie się w kościele św. Floryana na Kleparzu ślub pana Józefa Nowickiego sekretarza sądowego w Mostarze (Herzegovina) syna Jakóba i Elżbiety z Niedzielskich, z panną Florentyną Chęcińską córką wielce poważnego obywatela i Radcy miejskiego, Tomasza Chęcińskiego i Julii z Zarębskich. Ślub będzie pobłogosławiony przez ks. Stanisława Twardowskiego, proboszcza z Rabki, krewnego pana młodego.

Walne Zgromadzenie Towarzystwa Łyżwiarzkiego, odbyło się w niedzielę pod przewodnictwem hr. Andrzeja Zamojskiego w biurze gospodarza ślizgawki p. Grabowskiego przy ul. Wiśniej. — Przy pełnym komplecie członków uchwalono: 1) urządzić ślizgawkę na stawach przy ulicy Kopernika; 2) wystawić oprócz ogrzanego bufetu dla mężczyzn, pawilon dla pań, kryty, ogrzany i oszklony; i 3) uchwalono trzymać stałego nauczyciela ślizgawki. — Lekcje rozpoczną się z po-

Obrazki galicyjskie

A. Barańskiego.

III.

NAUKA MORALNA.

Przed lokalem Wydziału powiatowego w X. stało dwóch mężczyzn.

Jeden z nich był wzrostu wysokiego, szczupły, nos miał długi, głowę do góry zadartą, a oczy jego szukały gwiazd na niebie — drugi wzrostu niskiego, opasły, nos miał krótki, głowę w dół spuszczoną, a oczy jego liczyły kamienie na drodze. Pierwszy był starszy wiekiem i starszy urzędem, drugi młodszy wiekiem i młodszy urzędem. Pierwszy był sekretarzem, drugi kancelistą Wydziału powiatowego. Pierwszy nazywał się Winolubski — drugi nazywał się Mruń.

— Tak — mówił sekretarz Winolubski do kancelisty Mruń — jutro posiedzenie pełnej Rady — musisz mnie pan zastąpić, bo ja jadę...

— Możeby odłożyć jazdę...

— Nie mogę, w żaden sposób nie mogę, telegram dostałem, brat umierający, jadę... kto wie co się stać może, zresztą przecie mnie pan zastąpić potrafisz...

— Albo ja wiem, byłem przedtem diakiem, potem nauczycielem ludowym, a dziś mnie zrobiono kancelistą, albo ja wiem, jak to będzie... toż to panie nie „hospody pomyśl“ śpiewać...

— Et... to wszystko wyjdzie na jedno, „święci garnków nie lepią“, a zresztą jak ja pana poinformuje to pójdzie wszystko, jak po maśle...

— Proszę... bardzo proszę, i cóż ja mam robić?

— Otóż tak: gdy hrabia marszałek zagai posiedzenie, odczytasz pan protokół z ostatniej pełnej Rady...

— Aha...

— Czekaj pan, to nie koniec! — Potem, gdy przyjmą to, co odczytasz, do wiadomości... będziesz prowadził protokół obrad...

— Cóż to znaczy?

— To znaczy, będziesz w streszczeniu pisał tok rozpraw każdej z kolei sprawy, będącej na porządku dziennym, i zapiszesz zapadłą w tej mierze uchwałę...

— Nie wiem, jak to pójdzie...

— Pójdzie dobrze, zresztą nie potrzebujesz bardzo nad tem się mozolić, pisz piątę przez dziesiątę, to tylko „na szmir“, potem przepisze się na czysto i odczyta na następnej zebraniu...

— A więcej nic nie mam robić?

— Ta więcej nie!... Aha prawda, może trzeba będzie odczytać jakieś pisemne wnioski członków. to w takim razie odczytasz — rozumiesz?

— Rozumiem...

— W zielonej tece są przygotowane potrzebne akta na posiedzenie, mianowicie protokół z ostatniej sesji, spis członków, referaty, a zresztą mądrej głowie wiesz pan?

— Wiem...

— No to dobrze, a zatem do widzenia...

— Szczęśliwej podróży!

Sekretarz pojechał — kancelista został.

Sekretarz Winolubski był dawniej mandataryszem a potem kancelistą sądowym, — zaś kancelista Mruń był przedtem diakiem a potem nauczycielem ludowym. Sekretarz miał tę wadę, że skoro tyknął nad miarę, co mu się od czasu do czasu zdarzało, psuł akt za aktem i pisał na popsutych referatach Bóg wie jakie banialuki, wiersze ulotne i anegdoty z kalendarza, lub wreszcie robił wyciągi z pism humorystycznych. Kancelista zaś miał znowu tę wadę, że jak co odpisywał, lub odczytywał — tego nie rozumiał, mógł nawet wyrok śmierci na siebie odczytać, a nie wiedziałby o co chodzi; jedni mówili, że jest bardzo roztargniony, drudzy że — bardzo głupi.

Na posiedzenie Rady powiatowej zjechała się szlachta, przybyli księża rz. i gr. kat. — przyszli włościanie, a wreszcie przyjechał i hrabia — marszałek — (na ostatnim posiedzeniu hrabia nie przychodził, był bowiem w kąpielach — i zastępował go wice-marszałek ks. kanonik Siemięgowski).

Hrabia — marszałek zajął fotel prezydencki i zadzwonił. Uciszyli się wszyscy, a hrabia — marszałek zabrał głos:

— Ponieważ Rada jest w komplecie, przeto otwieram posiedzenie! Pan sekretarz zechce odczytać protokół z ostatniej sesji.

Kancelista Mruń powstał z krzesła i rozpoczął: „Protokół posiedzenia Rady powiatowej z dnia 20 sierpnia 1887.

„Przewodniczący: Wice-prezes przewielebny ks. kanonik Siemięgowski.

„Ach światobliwie, nudno i cikliwie
Dyskurs prowadzi duchowny mąż,
Lecz stare strzygi jak na wyścigi
Liżą mu łapy — wzdychają wciąż.
By zbawić duszę cierpić katusze
Męka myśl grzeszną pobudza w nas,
Bo wyznać trzeba, ten przedsmak nieba
To kwas ostrzejszy nad wszystkie kwas.
Jeśli tak jeszcze...”

— Co pan czytasz u diabła? — krzyknął rozniewany hrabia — marszałek, zrywając się z fotelu.

Powstał śmiech i wrzawa ogromna, przez chwilę nie można było słyszeć własnego słowa.

— Proszę o głos! — zawołał ks. kanonik Siemięgowski.

— Proszu o hołos! — krzyknął proboszcz gr.-kt. ks. Mykietowicz.

Dok. nast.

czątkiem bieżącego sezonu, między 12-tą a 1-szą w południe.

Sady przysięgłych. W bieżącym tygodniu następujące sprawy przyjdą przed trybunał przysięgłych:

21 listopada Marcina Sośnieszka o morderstwo. — 22 listopada Sarzeńskiego Tadeusza i spółników o zgwałcenie. — 23 listopada Witkowskiego Jana o kradzież i oszczerstwo. — 24 listopada Wyroby Antoniego o zabójstwo. — 25 listopada Hyli Jana o oszustwo. — 28 listopada Kozaka Piotra o zabójstwo.

Zbiegowisko. Wczoraj o godz. 5-tej przed hotelem Saskim tłum ludzi obojej płci, stanu i wieku, tamował całkiem komunikację. Powodem tego był ekscentryczny ubiór młodej pani, będący od pewnego czasu uciechą niedorostków. Prześladowana schroniła się do administracji naszego dziennika, co jednak nie wpłynęło na rozejście się tłumy. Owszem wzrastał on wciąż nowym napływem i to tak dalece, że liczba „gapiów“ doszła do 500. Cała ta komedia trwała blisko trzy kwadranse, aż wreszcie jednokonka zabierając ofiarę humoru, położyła tamę niesmacznej awanturze. Odjeżdżającą jednokonkę zegnano krzykami, wiatami i gwizdaniem.

Straż policyjna wzięła udział w tej „hecy“, pilnując wejścia do administracji „Kurjera“, która zupełnie tego nie potrzebowała. Właściwszą było rzeczą rozpedzić gawiedź uliczną.

Zajście to bardzo przykre i wstrętne. Trudno komuś zabronić ubierać się według własnego gustu. Każda turniura zresztą jest niedorzecznością, bez względu na jej objętość. Publiczna igraszka kosztem cudzym jest oznaką niskich instynktów, i rzeczą starszych dać nauczki młodzieży szkolnej, zachowującej się nieprzyzwoicie.

Wyzyskiwanie. Szymon Frankfurter, sprzedający w bazarze przy ul. Floryańskiej (l. 7), pociągnięty został do odpowiedzialności za wyzyskiwanie dziesięcioletniego chłopca Józefa W.

Wspomniany chłopak „świsnął“ ojcu swemu z komody 11 złr. i skupywał za takowe bębenki, czarka, harmonijki i t. p. zabawki — we wspomnianym bazarze, a za wszystkich ów towar reprezentujący wartość 3 złr. — zapłacił jedenaście złr.

Spadnięcie. Wczoraj o godzinie 1/2 do 9-tej rano przy budowie w ulicy Aryańskiej (p. M. Zielińskiego) zdarzył się następujący wypadek:

Ludwik Sokołowski pomocnik murarski 27 lat liczący, pracując przy budowie — stąpił na powagę I. piętra z ciężarem i w chwili kiedy postawił pierwszy krok, oberwała się listwa przymocowana do belki i Sokołowski spadł z powąły do piwnicy. Potłuczonego w okropny sposób, odwieziono do szpitala św. Łazarza. Życiu jego zagraża niebezpieczeństwo.

Na starszych zboru izraelskiego wybrani zostali pp. Mendelsburg Albert, Landau Hirsch i Goldgardt Abraham.

Przejechanie. W niedzielę w południe furman dorózki (ur 42), stojącej na placu Matejki, odszedł od konia, pozostawiając go bez dozoru, aby przysłuchać się przechodzącej ul. Basztową muzyce wojskowej. Podczas jego nieobecności koń się spłoszył i przejechał powracające z kościoła dzieci Michała Grabowskiego 11-stoletniego Karola i 4-letnią jego siostrzyczkę Eleonore.

Krwawe zajście. Stróż przy kolejowych barakach, Piotr Kozioł przytrzymał na kradzieży węgli Mikołaja Prośniaka, wyrobnika kolejowego. Gdy go wezwał, aby węgle oddał, — wzbraniał się Prośniak oddać takowe, a nadto odgrażał się Koziołowi. Kozioł naturalnie ustąpić nie chciał, i naraził się na awanturę. Prośniakowi bowiem przybył sukurs innych kilku wyrobników i nuże na Kozioła! Napadnięty zaczął się bronić z początku rękami, później jednak wy dobył noża i pchnął nim Prośniaka w pierś.

Zakrwawionego Prośniaka opatrzył po niejakiem czasie dr. Skakalski z Podgórze i kazał zawieźć do szpitala św. Łazarza — gdzie jak się dowiadujemy, Prośniak zakończył życie.

Dzielny wójt. Rzadko się zdarza, aby wójtowi we wsi mieli dokładne pojęcie o zakresie swej władzy, a jeszcze rzadziej, aby władzę swą energicznie wykonywali. Dlatego godnym jest uznania wójt Dec z Majdanu koło Kolbuszowy, który szybkim uwiadomieniem policyi krakowskiej o zbiegłej z Kolbuszowy po dokonanej kradzieży parcy zakochanych (żydóweczka i silny przystojny rezerwista S.), via Kraków zdążającej na miesiące miodowe do Ameryki, przyczynił się do szybkiego ujęcia gołąbków i odstawienia w miejsce, gdzie wszystkie, nawet miłosne zapęły stygną... okropniście *).

*) Wyraz ten również należałoby gdzie... odstawić. (Przyp. zecera)

Kaloryfery. Piece meisnerowskie dla ogrzewania Sukiennic zostały zreparowane i służą mają nawet do ogrzewania sal górnych I piętra w tym budynku. Słyszemy że system ten w sklepach, w podziemiach frontowych urządzony, ma być zniesiony i zastąpiony zwykłymi żelaznymi piecami. Pominąwszy, że szczupłość sklepowych przestrzeni nie pozwala niemal na wprowadzenie tego rodzaju mebli i byłoby ze szkodą materalną kupca, który sklep w całej obszerności bez uszczuplenia wynajął, wspomnieć nam wypada o niewygodzie, jaką cierpieć będzie zmuszona publiczność zbliżając się z mrozu lub zimnego powietrza do rozpalonych pieców, co przy szczupłości miejsca nie da się uniknąć.

Piękna Agnieszka miała zgrabne nóżki i zachciało się jej mieć ładne buciki... I cóż z tego? Oto Agnieszka Ten... (pomijamy nazwisk z dyskrety) straciła służbę u państwa N., a że była właśnie proszoną na wesele — i nie miała groszy — więc nie myśląc wiele — „a conto“ swej pani, co jej już niechciała.. u szewca bardzo zgrabnie trzewiki zabrała.

Uradowana, wyspiwując trele, wdziała owe buciki — poszła na wesele...

Szewc przynosi rachunek, pani się dziwuje — „ja bucików nie brałam“ — szewczyk się frasuje — i na policyę daje znać o sprawie... I Agnieszkę „capnięto na owej zabawie“ i wzięto „na inspekcję“. Trzewiki zdjęto — i bosą zamknięto.

Wiadomości artystyczno-literackie.

(My. S.) **Wieczór muzyczny.** Wczoraj odbył się w sali reutowej drugi wieczorek muzyczny krakowskiego Towarzystwa muzycznego z współudziałem panny Herminy Jaworskiej pianistki i p. Eweliny Wróblewskiej nowo zaangażowanej artystki dramatycznej. Wieczorek wczorajszymi był urozmaicony i wypadł lepiej od poprzedniego. Na wstępie wykonali pp. Singer, Henoch, Opieński i prof. Nowacek kwartet smyczkowy Dittersdorfa. Kwartet ten zaleca się dziwną prostotą i nie wyszukaniem motywami. Pierwsze skrzypce dominują w całym układzie, tak, iż trzej inni współdziałający mają skromną rolę; to też różnica sił wykonywających nie była tak znaczna, jakby rzecz się miała w innym kwartecie. — P. Jaworska wykonała dwa utwory na fortepianie o nowej klawiaturze Pawła de Janko. Zostawiając sobie ocenę tego pomysłu na raz przyszy, nadmieniamy, iż stanowi on ułatwienie pewne dla nowo uczących się, gdyż np. łatwiej jest brać oktawy i grać gamy w różnych tonacjach w tym samym układzie palców. P. Jaworska wykazała wiele biegłości na tej nowej klawiaturze. Orkiestra amatorska (smyczkowa) odegrała wcale poprawnie Romans i Alegretto Fuchsa oraz „Pieśń węgierską“ Hoffmana. Bardzo ładnie wykonał nauczyciel Towarzystwa na wio'oncezeli Reinholda „Romanza“, Mazurek Poppera i własny sympatyczny utwór pt. „Pieśń miłośna“, za co też zasłużonemu oklaski był wynagrodzony. Chór męski Towarzystwa odśpiewał pod dyktando p. Barabasa, Frieberga „Serenadę“ i „Noc“ Bergmana. Do urozmaicenia wieczorku przyczyniła się panna Wróblewska uczennica Kotarbińskiego wypowiedziawszy z uczuciem: „Kandyjotka“ Ilnickiej, za co była dwa razy wywoływana na estradę.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

Francya. Wobec przesilenia ministerialnego, kryzys prezydyałna schodzi na plan drugi. W szerokich kołach myślą jednak, aby opór prezydenta złamać i zmusić go do abdykacji. Aczkolwiek panuje rzadka jednomyślność zdania, że ster rządu nadal w ręku teścia pana Wilsona spoczywać nie może środki jednakże każdy podaje inne. — Najnowszym jest projekt postawienia w stan oskarżenia pana Grevy. Na krok ten bądź co bądź niekonstytucyjnym, jest już zdecydowany bonapartysta Dufort, który ma go uczynić na tej podstawie, iż nie podobna przypuścić, aby prezydent mieszkając w jednym pałacu z Wilsonem, nie wiedział, jakich się ten ostatni dopuszcza nadużyć.

Zdaje się jednak, że ostatnie zajścia zachwiały pana Grevy w jego oporze. Wyrażając jednak nadzieję, że mu się uda w krótkim czasie stworzyć nowe ministerium, zastrzega się, że gdyby napotkał na nieprzewidywane przeszkody, w takim razie nie będzie żądał od senatu rozwiązania Izby, lecz poda się do dymisji. W takim razie wyda do narodu okólnik, w którym wypowie swe poglądy na położenie obecne, wyjaśniając jego przyczyny, początek i przebieg.

Kryzys gabinetu nie wywołała zbyt wielkiego niepokoju. Dotąd, pomimo zapowiedzi, pełnego posie-

dzenia grup republikańskich nie było. Tylko dzienniki wyzyskują sytuację, pisząc panegiriki na cześć swych protegowanych. Rochefort woła w swoim organie: „Gabinet bez Boulanger'a urodzi się nieżywy.“

Bonapartyści jak się zdaje, nie będą szli zgodnie z rojalistami. Tego przynajmniej żąda ks. Hieronim w liście pisanym do Dufaure'a.

Niemcy. Entrevue w Berlinie sądząc z pozoru nie ułagodził naprężonych stosunków Rosyi i Niemiec. Jeżeli nie zapowiadający wojnę, to w każdym razie niezbyt pokojowym jest fakt, iż do fabryk broni wysłano telegramy, aby w przyspieszonym tempie prowadzono roboty. Pośrednią znów drogą dowiadujemy się dzisiaj, iż na polach Naramowickich położonych pod Poznaniem sypią wały i zakładają miny. Przy robotach tych zatrudnionych jest 2.000 robotników.

Rossya. Nihilisci korzystając z niebytności cara, przygotowali jak się zdaje nowy jakiś zamach. Proklamacyami bowiem rozrzuconymi po wszystkich miastach Rossyi europejskiej, wzywają do rozpoczęcia przygotowanych czynności. Policya jest już na tropie spiskowców o tyle, że uwięziła wiele osób i odkryła kilka tajnych drukarni. Na Pobiedonoscewa wydał tajny komitet wyrok śmierci.

Serbia. W sprawie pensjonowania metropolity Michała, oraz trzech biskupów, otrzymujemy wyjaśnienie, że ośnośny ukaz jest w związku z żądaniem ostatniego synodu biskupiego, które stanowczo domaga się utworzenia samoistnego patriarchatu serbskiego. Król atoli jest temu przeciwny i ostrzegał biskupów podczas obiadu w sobotę dla nich wydanego, aby wstrzymali się z żądaniem, które w zrealizowaniu napotkać musi na wielkie przeszkody; nie uwzględnił również król żądzone z powyższym żądaniem chęci, aby metropolita Michał, którego chciano zapewne widzieć owym samoistnym patriarchą, został z wygnania odwołany. Odpowiedzią na te życzenia był ów ukaz, którego treść podaliśmy wczoraj. Charakterystycznym jest, że położenie tamy tym russofilskim dążeniom nastąpiło w porozumieniu z Risticzem, który pogodził się widocznie z antirusyjskim kierunkiem polityki.

Własne telegramy Kurjera

Paryż 21 listopada. Kryzys jest chwilowo w stagnacji. Freycinet uprosił sobie czas do namysłu, co równa się ustąpieniu. Goblet krótko odmówił. Na dziś wezwano Clémenceau do Elysée, ale sądzą, że tenże jako przeciwnik Grevy'ego odmówi utworzenia gabinetu. „Gaulois“ kombinuje już następującą listę ministrów: Clémenceau z Lockroyem, Granet, Guyot dla finansów, Berthelot, Andrieux, Labordere jako minister wojny.

Wiedeń 22 listopada. Senat akademicki wniesie reklamację przeciwko orzeczeniu ministra Gautscha, który profesorowi dr. Stoerkowi dał nagane za wykład jego uniwersytecki o chorobie niemieckiego następcy tronu.

Berlin 21 listopada. Car udzielił prezydentowi policyi Richthofenowi order św. Stanisława I klasy, a żołnierzom pułku swego imienia podarował 4.000 marek.

San Remo 21 listop. Niemiecki następca tronu dziś nie wychodził z pałacu. Pociągiem dworskim wysłanym do Genui, przybył tu książę Henryk. Dzisiaj w dniu imienin małżonki następcy tronu ofiarowała jej kolonia angielska pyszne bukiety.

Berlin 21 listop. Zaprzeczają wiadomości o wyjeździe Bismarka do San Remo. Najnowsze depesze z San Remo każą się spodziewać katastrofy u kronprynca wcześniej, niż przed tygodniem przypuszczano.

Główny redaktor i wydawca:

Kazimierz Bartoszewicz.

Odpowiedzialny Redaktor:

Bolesław Dembowski.

Wspaniały ilustrowany
KATALOG
Pierwszej Wielkiej Wystawy
SZTUKI POLSKIEJ

wyszedł w drugim poprawnym wydaniu.

Katalog stanowi piękne album artystyczne, podając kilkadziesiąt reprodukcji obrazów i rzeźb prześlicznie wykonanych w zakładzie Angerera. Druk wykwin-
tyny, papier chiński uzupełniają wytworną całość.

Katalog nabywać można po cenie 60 ct. przy wejściu na Wystawę Sztuki
i w Księgarni K. Bartoszewicza w Krakowie.

Pieśni polskie

najlepszy zbiór utworów patryotycznych
wyszedł w trzecim eleganckim wydaniu nakładem
KSIĘGARNI K. BARTOSZEWICZA w KRAKOWIE.

Cena egzempl. gustownie oprawnego z wybiciem 1 złr., (pocztą 1 złr 15 ct.

FABRYKA PERFUM I WYROBÓW KOSMETYCZNYCH
Edwarda Kiernika
magistra farmacji
Kraków, Rynek, 1. 20, pałac ks. Jabłonowskiej.
NA WYSTAWIE PAWILON GŁÓWNY NA LEWO, DZIAŁ II GRUPA II-ta
poleca:

ako NOWOŚĆ perfumy: Bukiet królewski, Bukiet z kwiatów
krajowych i Wodę krakowską (szczyt dobroci) oraz Sulfidon (Re-
generateur) do przywrócenia siwym włosom koloru naturalnego
Wszelkie inne farby do włosów, wąsów i brody, pomady w płynie
i fixatury do farbowania i oczyszczania, oraz wszelkie przybory
do tego w wielkim wyborze.

Zamówienia z prowincyi wyseła się odwrotną pocztą.

MASŁO

rozsyła codziennie świeżo w baryłkach
Netto 4 kilo za 3 fl. 80 majowe
kuchenne kilo 3 fl. 60.
franco za zaliczką.
Zarząd dóbr w Szczurowie.

Płótno na worki

czysto konopne własnego wyrobu roz-
syła po 21 ct. za metr.
Zarząd dóbr w Szczurowie.

Kursy pieniędzy i papierów publicznych. Kraków 22 listopada 1887.			
	placą	żadają	
Ruble rosyjskie papierowe za 100	110	111	—
Marki niemieckie	61 50	62	—
20-frankówki za sztukę	9 92	10	—
Oblig:			
Za 100 złr. wartości imiennej oprócz kuponu bież.			
Galic. obligacje indemnizacyjne	104	105	—
4 1/2% gal. pożyczka krajowa	94	95	—
5% oblig. komun. gal. banku krajowego	100	100 75	
Listy zastawne:			
4 1/2% listy gal. banku krajowego	95 25	96 25	
5% galic. Tow. Kred. Ziem.	101	01 75	
4 1/2% galic. Tow. Kred. Ziem. nieokr.	96	97 50	
4% galic. Tow. Kred. Ziem. 41 lat	92 50	96 50	
4% galic. Tow. Kred. Ziem. 56 lat	91 50	92 50	
6% galic. Zakł. Kred. Ziem. 36 lat			
5% galic. Banku Hipot. z 10% premii	102 50	103 50	
5% galic. Banku Hipot. bez premii	99	100	—
Losy:			
Miasta Krakowa	19 50	20 50	
" Stanisławowa	34	36	
Warszawa, 22 listopada, 1887.			
Za 100 — Rubli wart. imie ..			
oprócz kup. bież.			
5% listy Tow. Kred. Ziem.	100	101	—
1. serye duże	92	93	—
4% listy likwidacyjne			
Telegramy:			
Wiedeń, 22 listopada 1887.			
Renta wspólna pap. opod. 81-20 Akcje kredytowe 275-20, Dukaty 5-93.			
Berlin, 22 listopada 1887.			
Guldeny austriackie 162-25, ruble 178-70			

GALICYJSKI BANK KREDYTOWY

we Lwowie przy ulicy Jagiellońskiej l. 3.
przyjmuje wszelkie wkładki pieniężne
na **K S I A Ż E C Z K I**
i oprocentowuje takowe
po **4 1/2 %** rocznie.

NIAGARA

powieść o 130 kobietach **LEONA GOZLANA**
wysła nakładem księgarni K. Bartoszewicza w Krakowie
i jest do nabycia po cenie **80** ct. za egzemplarz,
z przesyłką pocztową **90** ct.

Koncesyonowany Zakład Pogrzebowy
A. Szafrński
ul. Kopernika (Wesoła) Nr. 32.
urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwspanialszych rozmiarów
i posiada skład wszelkich przyborów pogrzebowych.
Telegramy: A. Szafrński, Kr ków.

Min. Fin. Dep. Handlu i Przemysłu St. Petersburg. Nr. 1360.
Wiedeń Nr. 4932. Buda Pesth Nr. 1528.

Broszurka w języku polskim i ruskim wysyła się bezpłatnie.

Gwarancja długole-
nia, polegająca na
doświadczeniach.

„EXSICCATOR“
osusza wilgoć w starych domach, zabezpiecza nowe od teje, niszczy grzybek
drzewny, zabezpiecza od gnicia wszystko co z drzewa. Desinfektuje stajnie
obory i t. p., zapobiega zarazie na bydło, zastępuje olejną farbę w wszelkie
kolorach i tańszy od teje o 50 procent.

Inżynier-technolog **Gustaw Ritter.**
Warszawa, Królewska 39.
Reprezentant na Galicyę Zygmunt Wasilkowski
ul. Batorego 1 8.

Drobne ogłoszenia.

Lekcje pojedynczej i podwójnej buchalterii oraz języka niemieckiego, godzina à 50 ct. udziela się ul. Starowiślna pałac Puszeta Oficyjny 2ie I. piętro Kurs buchalterii w trzech miesiącach.

W Podgórzu dom dwupiętrowy, ulica Lwowska Nr. 312, z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość tamże.

Gospodyn wydoskonalona w swoim zawodzie i gospodarstwie wiejskim życzy sobie przyjąć miejsce w mieście lub na prowincyi. Wiadomość ul. Zwirzyńska l. 17 pod literami J. Z.

Do sprzedania artystycznie ozdobny garnitur mebli salonowych. Wiadomość w biurze ul. Wiśna Pałac nr. 7.

Pociągi na kolejach żelaznych. od 20go Października br.		Pociągi na kolei Transwersalnej.	
Odchodzą z Krakowa: Do Lwowa: osobowy o g. 10:46 rano, pospieszny o g. 9:26 wieczór; mieszany 10:57 wieczór, kuryerski o g. 7:59 rano. Do Rzeszowa i Tarnowa lok. o 6:12 rano. Do Wieliczki: o g. 11:15 przed poł. Do Wiednia: pociąg kuryer o 6:55 rano, 9:37 wieczór, pociąg osob. o 5:37 rano, 9:20 przed poł., 3 00 po południu.		Odchodzą z Podgórza Płaszowa: O godzinie 8 minut 28 rano do Skawiny Oświęcima, Suchy, Żywca, Nowego Sącza, Zagórza O godzinie 4 min. 34 po poł. do Skawiny-Oświęcima O godzinie 1 min. 8 wieczór do Suchy, Nowego Sącza, Zagórza.	
Przychodzą do Krakowa: Ze Lwowa: osob. 2:33 popoł., mieszany o g. 5:07 rano, pospieszny o g. 6:48 rano, kuryer. o g. 9:35 wieczór. Z Rzeszowa: lokalny o g. 8:20 wieczór Z Wieliczki: o g. 7:35 wieczór. Z Wiednia: pociąg kuryerski o g. 8:48 wieczór, 7:25 rano, pociąg osobowy o g. 9:46 rano i o g. 9:50 wieczór. Z Prus: osobowy o g. 5 00 popoł. kuryerski o g. 8:48 wieczór i osobowy o g. 9:50 wieczór. Z Warszawy: osobowy o g. 9:46 rano, osobowy o g. 5:00 popoł., kuryerski o g. 7:25 rano		Przychodzą do Podgórza Płaszowa: O godzinie 9 min. 12 rano z Zagórza, Nowego Sącza, Suchy. O godzinie 10 min 48 przed południem Skawiny, Oświęcima. O godzinie 6 min. 5 wieczór w Podgórzu 7:35 wieczór w Krakowie z Nowego Sącza, Suchy, Żywca. O godzinie 7 min. 3 wieczór z Oświęcima, Zagórza, Nowego Sącza, Suchy, Żywca. Odjazd z Tarnowa. 3:55 rano do Zagórza, Orłowa, Żywca. 2:58 popołudniu do Zagórza, Żywca.	
Przyjazd do Tarnowa. 11:10 przedpołudniem z Żywca, Zagórza. 11:30 wieczór z Żywca, Orłowa, Zagórza.		Papier z fabryki Czerlańskiej.	